GRENSOVERSCHRIJDENDE OVERBRENGING VAN AFVALSTOFFEN INSPECTIEPLAN - 2026-2028

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Inhoudstafel

1 Inleiding ... 3
2 Geografische zone en bevoegde overheid ... 3
2.1 Geografische zone ... 3
2.2 Bevoegde overheden ... 4
3 Samenwerking tussen de controlerende instanties ... 5
3.1 Andere Belgische overheden ... 5
3.1.1 Andere gewesten ... 5
3.1.2 Politiediensten ... 5
3.1.3 Douanediensten ... 5
3.2 Nationale samenwerking tussen de verschillende bevoegde overheden en controlerende diensten ... 6
3.3 Internationale samenwerking en uitwisseling ... 6
3.3.1 Actieve deelname aan activiteiten van het IMPEL Waste & TFS netwerk ... 6
3.3.2 Oprichting van de Waste Shipment Enforcement Group (WSEG) ... 6
4 Inspectieplan voor het BHG ... 7
4.1 Wettelijk kader ... 7
4.2 Situering ... 7
4.3 Actiedomeinen ... 8
4.3.1 Kennisgevingen: administratieve evaluatie en fysieke controle op de overbrengingen ... 8
4.3.2 Afhandeling van illegale overbrenging na vaststelling van andere overheden ... 9
4.3.3 Ketentoezicht ... 9
4.4 Afvalstromen ... 10
4.4.1 Beperkte risicoanalyse ... 10
4.4.2 AEEA naar aanleiding van vele vaststellingen in het verleden ... 12
4.4.3 Voertuigwrakken, traceren tot het vernietigingsattest ... 13
4.4.4 Afval van kunststoffen, nieuwe classificatie met gevolgen ... 14
5 Middelen voor de uitvoering van het inspectieplan ... 15
5.1 Personele middelen en opleiding ... 15
5.2 Financiële en andere middelen ... 15

1 Inleiding

Het inspectieplan betreffende de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen door, van en naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt opgesteld om de naleving van de Verordening (EG) nr. 1013/2006 en de nieuwe verordening (EU) 2024/1157 betreffende de overbrenging van afvalstoffen[1] te bevorderen binnen de eigenheid van de stedelijke omgeving. Naast de uitgebreide administratieve controles die plaatsvinden, worden er eveneens terreincontroles uitgevoerd.

In toepassing van artikel 62 van de nieuwe verordening (EU) 2024/1157, dient elke lidstaat voor het geheel van zijn grondgebied een inspectieplan op te stellen dat de volgende onderdelen bevat:

- de doelstellingen en prioriteiten van de inspecties, met een beschrijving van de wijze waarop die prioriteiten zijn vastgesteld;
- het geografisch gebied waarop dat inspectieplan betrekking heeft;
- informatie over geplande inspecties, inclusief een minimum aantal inspecties en fysieke controles die in elk kalenderjaar moeten worden uitgevoerd ten aanzien van inrichtingen, ondernemingen, makelaars, handelaars en overbrengingen van afvalstoffen of op de daarmee verband houdende nuttige toepassing of verwijdering, geïdentificeerd overeenkomstig de risicobeoordeling;
- de taken die aan iedere bij inspecties betrokken autoriteit worden toegewezen;
- de regelingen voor samenwerking tussen de bij inspecties betrokken autoriteiten;
- informatie over de opleiding van controleurs in verband met controles;
- informatie over de personele, financiële en andere middelen voor de uitvoering van het inspectieplan.

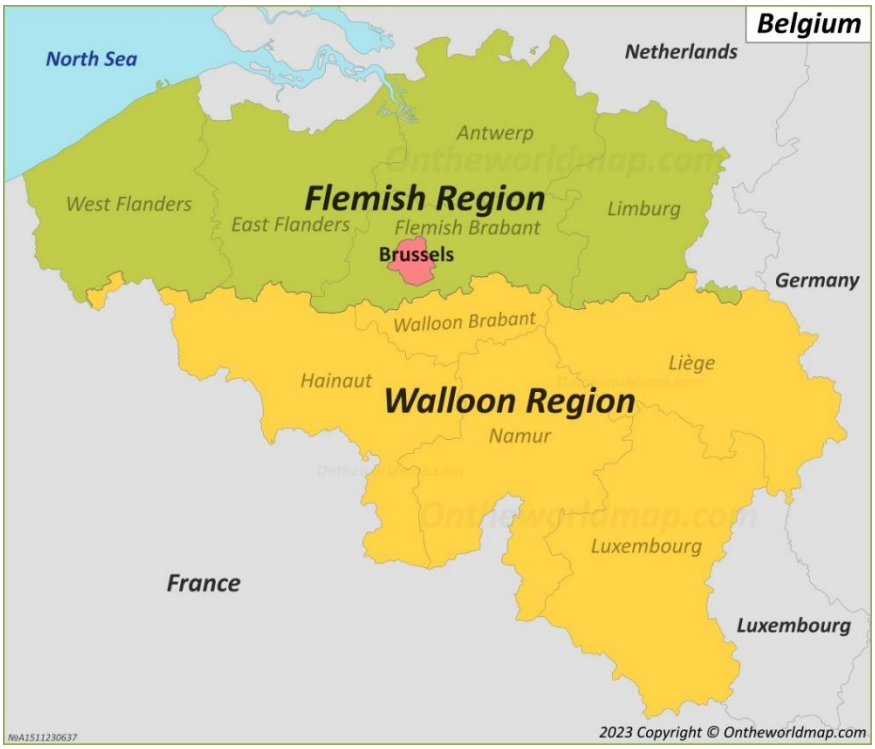
Het inspectieplan zal ten minste om de drie jaar geëvalueerd worden en waar nodig geactualiseerd. Jaarlijks worden de operationele doelstellingen vastgelegd in het inspectieprogramma van de Afdeling Inspectie, dierenwelzijn en verontreinigde bodems.

2 Geografische zone en bevoegde overheid

2.1 Geografische zone

Dit inspectieplan heeft enkel betrekking op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en vormt samen met de inspectieplannen van het Vlaamse en Waalse Gewest een geïntegreerd geheel voor het Belgische grondgebied.

[1] Hierna “verordening”. verordening (EG) nr. 1013/2006 is met ingang van 20 mei 2024 ingetrokken bij verordening (EU) 2024/1157. Op grond van artikel 85 leden 2, 3 en leden 5 tot en met 7, van de laatstgenoemde verordening blijven de meeste bepalingen van verordening (EG) nr. 1013/2006 echter van toepassing tot en met 21 mei 2026.

Het gewest is een verstedelijkt gebied van 162 km², met 1,25 miljoen inwoners en kent een beperkte industriële activiteit.

2.2 Bevoegde overheden

De bevoegde overheid voor het in werking stellen van de verordening betreffende de overbrenging van afvalstoffen is de gewestelijke administratie, Leefmilieu Brussel.

Het toezicht op de bepalingen van deze verordening is wettelijk toevertrouwd[2] aan de met toezicht belaste personeelsleden van Leefmilieu Brussel en van de 19 gemeenten van het gewest.

	Kennisgevingen	Inspectie
Overbrengingen van en naar het gewest	Leefmilieu Brussel Havenlaan 86C/3000 1000 BRUSSEL wasteshipment@leefmilieu.brussels	Met toezicht belaste personeelsleden van • Leefmilieu Brussel Havenlaan 86C/3000 1000 BRUSSEL wasteshipment@leefmilieu.brussels • Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Doorvoer door België – onder voogdijschap van de 3 gewesten	EPRiBEL Gaucheretstraat 92-94 1030 BRUSSEL	

[2] Artikel 5 van de Ordonnantie van 8 mei 2014 tot wijziging van de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu alsook andere wetgevingen inzake milieu, en tot instelling van een Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven, en milieuaansprakelijkheid

3 Samenwerking tussen de controlerende instanties

3.1 Andere Belgische overheden

De belangrijkste partners bij de handhaving van de verordening zijn de inspectiediensten van de andere gewesten, maar ook politie, douane, havenkapiteindiensten en openbaar ministerie spelen hierbij een belangrijke rol.

3.1.1 Andere gewesten

In België zijn de verschillende bevoegdheidspakketten verdeeld over de federale en de gewestelijke overheden. Deze structuur is niet hiërarchisch. De bevoegdheid voor wat betreft milieu is voornamelijk een gewestelijke materie. Het Brussels Hoofdstedelijke, het Vlaamse en het Waalse gewest zijn de drie gewestelijke overheden bevoegd voor de uitvoering en handhaving van de hoger vernoemde verordening.

Meer informatie over de inspectieplannen van de andere gewesten is beschikbaar op vlaanderen.be voor het Vlaamse Gewest en op environnement.wallonie.be voor het Waalse Gewest.

3.1.2 Politiediensten

De politiediensten hebben een algemene politiebevoegdheid en zijn dus eveneens betrokken bij de handhaving van de verordening. Verschillende politiediensten, elk op hun niveau, nemen deel aan controles op de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen. Op deze wijze kan er samenwerking zijn met de lokale politie, verkeerspolitie, spoorwegpolitie en de FUPHEC (Federal Unit Public Health and Environmental Crime) eenheid van de Federale Gerechtelijke Politie.

Tijdens geplande controlecampagnes op de openbare weg verlenen de gewestelijk milieuadministraties ondersteuning aan de politiediensten. Deze controles worden regelmatig georganiseerd op de belangrijke verkeersassen en langsheen de grens van het Belgische grondgebied. In het kader van onder andere de afvalzwendel en de eco-fraude geeft de FUPHEC eenheid ondersteuning en doet aan informatiegaring en -beheer om multidisciplinaire onderzoeken mogelijk te maken.

De diensten van de federale politie zijn het nationale aanspreekpunt voor EUROPOL/INTERPOL in het kader van internationale onderzoeken. Deze diensten verzorgen eveneens ondersteuning voor de andere politie-eenheden door vorming en verspreiding van informatie via het politienetwerk.

De informatie afkomstig van de terreincontroles wordt geanalyseerd om nieuwe afvalstromen en eventueel gewijzigde afvoerroutes in kaart te brengen.

3.1.3 Douanediensten

De douanediensten zijn bevoegd voor de controle op de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen aan de buitengrenzen van de EU (zowel voor import, export als doorvoer).

De douanediensten hebben een uitgebreide selectietoepassing ontwikkeld om aangemelde ladingen op een efficiënte manier te controleren. Deze toepassing is gebaseerd op indicatorparameters voor illegale export, onder meer de goederencodes, het land van oorsprong, het land van bestemming, de verhouding waarde/hoeveelheid,….. De risicoprofielen worden in overleg met andere inspectiediensten, waaronder de gewestelijke inspectiediensten, opgesteld.

De controle van de geselecteerde ladingen wordt uitgevoerd door de douanediensten en/of de gewestelijke inspectiediensten.

3.2 Nationale samenwerking tussen de verschillende bevoegde overheden en controlerende diensten

Er bestaat sinds 1994 een “Samenwerkingsakkoord tussen de Belgische Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de coördinatie van het beleid inzake invoer, uitvoer en doorvoer van afvalstoffen”.

Dit is een samenwerkingsakkoord tussen de gewestelijke overheden en de federale overheid. De federale overheid is een betrokken actor op meerdere vlakken: de politiediensten, de algemene administratie van de douane en accijnzen, het college van procureurs-generaal en het ministerie van justitie.

Naar aanleiding van de verschillende staatshervormingen, waarvan de laatste in 2014, werd het samenwerkingsakkoord geactualiseerd. Dit samenwerkingsakkoord werd door de verschillende overheden ondertekend op 13 juli 2021 en bij wet, ordonnantie en decreten bekrachtigd op 28 maart 2023.

Het geactualiseerde akkoord installeert een coördinatiegroep “CoWSR” met vertegenwoordigers van alle betrokken actoren op gewestelijk en federaal niveau. Deze groep komt op regelmatige basis (4 keer per jaar) samen om het algemeen beleid rond de materie van het grensoverschrijdende overbrengen van afvalstoffen te coördineren, om standpunten en vraagstukken te bespreken en eventueel gezamenlijke controleacties te organiseren.

3.3 Internationale samenwerking en uitwisseling

3.3.1 Actieve deelname aan activiteiten van het IMPEL Waste & TFS netwerk

IMPEL Waste & TFS is een pan-Europees netwerk voor implementatie en handhaving van de afvalwetgeving en de wetgeving betreffende de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen. Leefmilieu Brussel neemt regelmatig deel aan online uitwisselingen, vult bevragingen aan en neemt deel aan conferenties die door het netwerk georganiseerd worden.

In 2025, werd de jaarlijkse IMPEL Waste & TFS conferentie door België georganiseerd. Deze vond plaats in Brussel van 7/10/2025 tot 9/10/2025 in de gebouwen van Leefmilieu Brussel en de Vlaamse overheid. Het thema was *“Environmental crime - turning up the heat”*. Gedurende 2,5 dagen werden o.a. de lopende IMPEL Waste & TFS projecten besproken, informatie gedeeld van de verschillende IMPEL partners, het aankomende digital waste shipment system (DIWASS) toegelicht, contacten gelegd en ervaringen gedeeld, de kijk van de betrokken industrie gepresenteerd.

3.3.2 Oprichting van de Waste Shipment Enforcement Group (WSEG)

Om de samenwerking tussen de lidstaten op het gebied van handhaving te versterken teneinde illegale overbrengingen te voorkomen en op te sporen werd de handhavingsgroep inzake overbrenging van afvalstoffen opgericht door de Europese Commissie[3]. Elke lidstaat wordt geacht vertegenwoordigers af te vaardigen om actief deel te nemen om complexe illegale praktijken te bestrijden. België heeft voor elk gewest een persoon genomineerd. In mei 2025 werd de eerste bijeenkomst van deze handhavingsgroep georganiseerd door OLAF (European Anti-fraude Office) in Warschau. Gedurende 2 halve dagen werd o.a. de kijk van OLAF op de illegale handel toegelicht, cases van illegale overbrenging door enkele lidstaten gepresenteerd en het AFIS (anti fraud information system) secure netwerk van OLAF geïntroduceerd voor de uitwisseling van gegevens tussen alle betrokken overheden/instanties.

[3] Art. 66 van de Verordening (EU) 2024/1157 betreffende de overbrenging van afvalstoffen

De handhavingsgroep komt minstens jaarlijks bijeen en de editie van 2026 zal plaatsvinden in Brussel.

4 Inspectieplan voor het BHG

4.1 Wettelijk kader

Dit inspectieprogramma heeft in het bijzonder betrekking op de volgende wetgevingen:

1. Verordening (EG) Nr. 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen[4]
2. Verordening (EG) Nr. 1418/2007 betreffende de uitvoer, met het oog op terugwinning, van bepaalde in bijlage III of III A bij Verordening (EG) nr. 1013/2006 genoemde afvalstoffen naar bepaalde landen waarop het OESO-besluit betreffende het toezicht op de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen niet van toepassing is[5]
3. Verordening (EU) 2024/1157 betreffende de overbrenging van afvalstoffen, tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1257/2013 en (EU) 2020/1056 en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1013/2006
4. Ordonnantie van 12 juni 2012 betreffende de afvalstoffen en haar uitvoeringsbesluiten met name Brudalex - Besluit van 1 december 2016 betreffende het beheer van afvalstoffen
5. Inspectiewetboek - Ordonnantie van 8 mei 2014 tot wijziging van de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu alsook andere wetgevingen inzake milieu, en tot instelling van een Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven, en milieuaansprakelijkheid

4.2 Situering

Het uitgebreide milieu-wetgevende kader rond het beheer van afvalstoffen heeft als doel om daar waar mogelijk de hinder te voorkomen en in alle geval het niveau van eventueel ontstane hinder zo maximaal mogelijk te beperken van bij de productie van de afvalstoffen tot en met de uiteindelijke verwerking. Bovendien draagt een performant afvalstoffenbeheer bij tot meer hergebruik, voorbereiding voor hergebruik, recyclage en valorisatie van de afvalstoffen en op die manier tot een circulaire economie.

Dit inspectieplan vormt een gedetailleerde beschrijving van het onderdeel Inspecties rond overbrengingen van afvalstoffen van het jaarlijks inspectieprogramma[6] opgesteld voor de Afdeling Inspectie, dierenwelzijn en verontreinigde bodems.

In het kader van de geïntegreerde controles bij bedrijven in het gewest en het ketentoezicht op de traceerbaarheid van afvalstoffen worden de bepalingen van deze verordening in beschouwing genomen.

[4] De verordening (EG) nr. 1013/2006 is met ingang van 20 mei 2024 ingetrokken bij verordening (EU) 2024/1157. Op grond van artikel 85 leden 2, 3 en leden 5 tot en met 7, van de laatstgenoemde verordening blijven de meeste bepalingen van verordening (EG) nr. 1013/2006 echter van toepassing tot en met 21 mei 2026.

[5] Deze verordening wordt ingetrokken op 21/05/2027. Export van groene lijst afvalstoffen zal vanaf dan enkel toegelaten zijn naar niet-OESO landen die dit volgens de voorwaarden van de verordening (EU) 2024/1157 bij de Europese Commissie hebben aangevraagd.

[6] Opgesteld overeenkomstig het Wetboek van 25 maart 1999 van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven en milieuaansprakelijkheid.

De aandacht gaat hierbij voornamelijk naar het rechtstreeks overbrengen van afvalstoffen naar een andere lidstaat. De afvalstoffen die onder de kennisgevingverplichting van de verordening vallen worden nauwgezet opgevolgd. Vanaf 21/05/2026 zullen de kennisgevingen volledig via het nieuwe digitale Europese systeem (DIWASS - digital waste shipment system[7]) behandeld en opgevolgd worden. Het overbrengen van afvalstoffen die onder de algemene informatieverplichting van de verordening vallen, worden tot op heden opgevolgd via de afvalstoffenrapportages. Vanaf 01/01/2027 zullen ook deze overbrengingen (met bijlage VII) worden gemeld in DIWASS. Na een overgangsperiode zal worden gecontroleerd of deze nieuwe verplichting wordt nageleefd.

Overbrenging van afvalstoffen na hergroepering van deze afvalstoffen in een ander gewest valt onder de bevoegdheid van het betrokken gewest.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikt niet over een uitgebreide industriële activiteit. Bijgevolg is de productie van afvalstoffen afkomstig van industriële oorsprong beperkt. De verwerkingsinstallaties op het grondgebied zijn voornamelijk gericht op het inzamelen en verwerken van huishoudelijke en gelijkaardige bedrijfsafvalstoffen. Daarnaast beschikt het gewest over een beperkt aantal opslag- en sorteerinstallaties van afvalstoffen. Rechtstreekse overbrenging van afvalstoffen van en naar het gewest en naar en vanuit een ander land gebeurt bijgevolg slechts in beperkte mate.

4.3 Actiedomeinen

4.3.1 Kennisgevingen: administratieve evaluatie en fysieke controle op de overbrengingen

Per jaar worden ongeveer 50 kennisgevingdossiers behandeld en opgevolgd, hoofdzakelijk voor uitvoer van afvalstoffen. Deze overbrengingen vertegenwoordigden in 2024 ongeveer 105.000 ton afvalstoffen. Om de operatoren beter te informeren over deze complexe wetgeving, de procedures en de samenstelling van een gestandaardiseerd aanvraagdossier wordt de webpagina[8] met een uitgebreide FAQ regelmatig geactualiseerd met de bepalingen van de nieuwe verordening. In het kader van de wijzigingen van de nieuwe verordening (EU) 2024/1157 en de inwerkingtreding van DIWASS vanaf 21/05/2026 werden er in 2025 infosessies georganiseerd door OVAM (Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij) voor de afvaloperatoren. De operatoren actief in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden hiervoor eveneens uitgenodigd.

De Europese Commissie publiceert handleidingen en video tutorials voor de bevoegde overheden en de operatoren in verband met de toegang tot en werking van het nieuwe DIWASS-platform.

Vanaf 21/05/2026 verlopen alle aanvragen van kennisgevingen bij Leefmilieu Brussel rechtstreeks via de GUI (graphic user interface) van DIWASS.

Elk aanvraagdossier wordt grondig geëvalueerd. Bij afsluiting van de kennisgevingperiode wordt voor elke kennisgeving nagegaan of voldaan is aan de voorwaarden betreffende de vervoersdocumenten van de verordening voorafgaand aan de vrijgave van de bankgarantie.

Het inspectieprogramma voorziet dat jaarlijks een aantal afvalstoffenstromen, die met toestemming van een kennisgeving worden overgebracht naar een andere lidstaat, worden onderworpen aan een controle op het terrein bij het laden en lossen van de transportmiddelen.

[7] https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/waste-shipments/implementation-waste-shipment-regulation_en#digital-waste-shipment-system-diwass
[8] https://leefmilieu.brussels/afval_grensoverschrijdende_overbrenging

Foto 1: Controle op de overbrenging van afgedankte brandblusapparaten.

4.3.2 Afhandeling van illegale overbrenging na vaststelling van andere overheden

Aangezien het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geen landgrenzen heeft, is het voor de rechtstreekse controle aan de landgrenzen op illegale overbrenging aangewezen op vaststellingen van andere overheden. Wanneer de gewestelijke inspectiediensten van de andere gewesten, de douanediensten of de politiediensten een mogelijke illegale overbrenging vaststellen, met oorsprong in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, wordt deze informatie doorgegeven aan Leefmilieu Brussel voor verder onderzoek, inspectie en afhandeling. De eerste stap is steeds het identificeren van de bevoegde overheid aan de hand van een vervoersdocument (bv. vrachtbrief, CMR). Pas daarna kan worden overgegaan op de verdere afhandeling van de vaststelling.

De impact van de controle wordt verhoogd door de verplichting die aan de verantwoordelijken wordt opgelegd om, op eigen kosten, de afvalstoffen te laten overbrengen naar en te laten verwerken in een daarvoor vergunde inrichting in België. Deze verplichting is in lijn met het “vervuiler betaalt” principe. Na evaluatie, wordt in de meeste gevallen een proces-verbaal van inbreuk opgesteld.

4.3.3 Ketentoezicht

Het beheer van afvalstoffen van bij de afvalstoffenproducent tot de uiteindelijke verwerking ervan gebeurt in verschillende stappen en met tussenkomst van verschillende actoren. Naast de afvalstoffenproducenten, zijn ook de inzamelaars, handelaars, makelaars van afvalstoffen (IHM’s), de vervoerders, de hergroepeerbedrijven en de uiteindelijke verwerkingsbedrijven betrokken. Het toezicht op dit beheer kan samengevat worden in het ketentoezicht.

Enerzijds wordt bijzondere aandacht besteed aan dit ketentoezicht door geïntegreerde controles bij grote afvalstoffenbeheerders (inzamel- en verwerkingsbedrijven van afvalstoffen). Het inspectieprogramma voorziet jaarlijks controles bij deze operatoren. De afvalstoffenregisters kunnen ter plaatse door de inspecteurs gecontroleerd worden. Brudalex

legt een verplicht kwaliteitbeheersysteem (KBS) op aan de operatoren werkzaam in het beheer van afvalstoffen. Het KBS is een zelfcontrole middel voor de operatoren en wordt als inspectiemiddel door de inspecteurs ingezet.

Anderzijds gebeurt het ketentoezicht ook door de opvolging van de verplichte afvalstoffenrapportages. Deze jaarlijkse rapporten moeten aan Leefmilieu Brussel worden bezorgd door alle inzamelaars, handelaars en makelaars van afvalstoffen, alsook door de inzamel- en verwerkingsbedrijven. De rapporten worden ingediend via het webplatform Brudaweb[9]. Tijdens de controleperiode zal verder worden ingezet op het begeleiden van nieuwe operatoren, het verder verbeteren van de kwaliteit van de gegevens en de uitbreiding van de automatisering van de controle van de afvalgegevens.

Vanaf 2027 moeten alle transporten met bijlage VII elektronisch verlopen via DIWASS. Dit zal het mogelijk maken om alle overbrengingen op te volgen en controles in te plannen, zoals bij de overbrengingen met een kennisgeving.

4.4 Afvalstromen

Op basis van de kennis en ervaring van de inspecteurs betrokken bij het ketentoezicht, het toezicht op de verordening, het wettelijk kader van het Verdrag van Bazel en de analyse van de processen-verbaal, werden een aantal prioritaire afvalstromen geïdentificeerd. Uit de analyse van de processen-verbaal en de informatie uitgewisseld met de andere bevoegde overheden tijdens de periode 2023-2025, blijkt dat voertuigwrakken en de afvalstoffen van elektrische en elektronische apparaten [AEEA] prioritaire stromen blijven. De regels en de classificatie van e-waste werden bovendien gewijzigd. In de periode 2025 tot 2029 wijzigen de wettelijke bepalingen regelmatig voor specifieke stromen (zoals e-waste[10] en kunststofafval[11]). Daarom blijven e-waste en kunststofafval opgenomen als prioritaire afvalstromen in het inspectieplan.

Voor deze stromen werd vervolgens een beperkte risicoanalyse uitgevoerd op basis van vroegere vaststellingen van inbreuken en gegevens opgenomen in de afvalstoffenrapportages en van de gegevens van de kennisgevingen, aangevuld met expertenoordeel.

4.4.1 Beperkte risicoanalyse

Volgende risicoparameters worden beoordeeld bij het bepalen van de afvalstoffen waarvoor prioritair actie wordt ondernomen.

	Gering	Gemiddeld	Hoog
Gevaarlijk karakter van de afvalstof	Vertoont geen gevaarlijk karakter	Vertoont in bepaalde gevallen een gevaarlijk karakter	Vertoont steeds een gevaarlijk karakter
Risico op contaminatie van de afvalstof door andere afvalstoffen of door polluenten	Weinig waarschijnlijk dat het afval wordt vervuild	Waarschijnlijk risico van contaminatie van de afvalstof door een andere afvalstof of door polluenten	Afvalstof is vaak gecontamineerd

[9] https://brudaweb.leefmilieu.brussels/
[10] https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/waste-shipments_en#new-rules-on-e-waste
[11] https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/waste-shipments/plastic-waste-shipments_en#timeline

Milieu-impact in geval van illegaal beheer	Milieu-impact is laag	Risico op milieu-impact is mogelijk	Milieu-impact is waarschijnlijk en heeft aanzienlijke gevolgen
Interactie van verschillende milieuwetgevingen	Voornamelijk afvalstoffenwetgeving	Niet enkel afvalstoffenwetgeving	Verschillende wetgevingen
Economisch voordeel/kost	Correcte verwerking in eigen land tegen een redelijke prijs met weinig voordeel bij illegale uitvoer	Correcte verwerking in eigen land tegen een gemiddelde prijs die evenwaardig is aan de prijs gelinkt aan verwerking in het buitenland	Correcte verwerking in eigen land tegen een prijs die hoger ligt dan de prijs voor verwerking in landen met lagere verwerkingsstandaarden, overbrenging wordt lucratief
Inbreuken vastgesteld in het verleden	Geen inbreuken vastgesteld	Inbreuken vastgesteld	Vele inbreuken vastgesteld
Risico op illegale overbrenging	Waarschijnlijkheid voor illegaal overbrengen is klein	Waarschijnlijkheid voor illegaal overbrengen is gemiddeld	Waarschijnlijkheid voor illegaal overbrengen is hoog en gekend

In onderstaande tabel worden de risicoparameters toegepast op de verschillende afvalstromen.

	AEEA	Voertuigwrakken	Afval van kunststoffen
Gevaarlijk karakter	Gemiddeld	Gemiddeld	Gering
Risico op contaminatie	Gering	Gering	Hoog
Milieu-impact in geval van illegaal beheer	Hoog	Hoog	Hoog
Interactie van verschillende milieuwetgevingen	Hoog	Hoog	Hoog
Economisch voordeel/kost	Hoog	Hoog	Hoog
Inbreuken vastgesteld	Hoog	Gemiddeld	Gering
Risico op illegale overbrenging	Hoog	Hoog	Hoog

4.4.2 AEEA naar aanleiding van vele vaststellingen in het verleden

Ondanks de daling van het aantal processen-verbaal met betrekking tot AEEA ten opzichte van de voorgaande periode, blijft dit een prioritaire afvalstroom waarbij verschillende aspecten samenkomen, onder andere:

- de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid met de kwantitatieve doelstellingen opgelegd door Brudalex, het Besluit van 1 december 2016 betreffende het beheer van afvalstoffen,
- de naleving van de bepalingen van de Verordening (EU) 2024/590 betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken,
- de naleving van de bepalingen van de Verordening (EU) 2024/573 betreffende gefluoreerde broeikasgassen;
- de naleving van de bepalingen van de Verordening (EU) 2023/1542 inzake batterijen en afgedankte batterijen,
- de bepalingen van de Richtlijn 2012/19/EU betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur [AEEA], die strenge regels opleggen in verband met de uitvoer van gebruikte elektrische en elektronische apparaten. Deze regels werden omgezet in Brudalex.

Sinds het van kracht worden van Brudalex zijn alle gebruikte EEA onderworpen aan een doorgedreven controle in een inrichting vergund voor het voorbereiden voor hergebruik vooraleer zij in aanmerking kunnen komen voor uitvoer naar landen waarop het OESO-besluit[12] niet van toepassing is. Niet-geteste gebruikte EEA worden beschouwd als AEEA en zijn gevaarlijke afvalstoffen. Bijgevolg is de uitvoer ervan naar deze landen verboden. Uitvoer van AEEA kan enkel conform de procedure van de kennisgeving naar landen waar het OESO-besluit van toepassing is.

De gedetailleerde omzetting van bijlage VI van de Richtlijn 2012/19/EU in Brudalex, geeft duidelijke middelen om de controle op het onderscheid tussen gebruikte EEA en AEEA in het gewest op te voeren. Uitvoer van apparaten die onder de verbodsbepalingen van de Verordening (EU) 2024/590 vallen, toestellen met kathodestraalbuizen (CRT), zwaar beschadigde en/of niet functionele apparaten is zonder onderscheid verboden.

Er werd een checklist opgesteld voor de controle van de centra die AEEA klaarmaken voor hergebruik als EEA. Deze bedrijven zijn verplicht om een gedetailleerd kwaliteitbeheersysteem op te stellen.

Een vormingspakket is uitgewerkt voor de professionele beheerders van afvalstoffen. Dit vormingspakket is modulair opgebouwd. Eén onderdeel besteedt aandacht aan het voorbereiden voor hergebruik van gebruikte EEA, de vereisten voor de overbrenging van gebruikte EEA en de ontmanteling van AEEA. Het vormingspakket wordt jaarlijks aangeboden. Brudalex verplicht de professionele beheerder om het vormingspakket te volgen of om een gelijkwaardige kennis van de materie aan te tonen. De presentaties van het vormingspakket zijn gepubliceerd op de webpagina's van Leefmilieu Brussel[13].

[12] De uitvoer van AEEA naar landen die het OESO Verdrag niet bekrachtigd hebben is verboden. De lijst van de OESO lidstaten is hier terug te vinden: https://www.oecd.org/fr/apropos/document/ratification-convention-ocde.htm

[13] https://www.leefmilieu.brussels/pro/diensten-en-aanvragen/advies-en-begeleiding/opleiding-voor-afvalbeheerders

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er anno 2026 tien vergunde centra voor het voorbereiden voor hergebruik van AEEA[14]. Deze centra staan onder toezicht van Leefmilieu Brussel.

Brudalex voorziet in de verplichte milieuaangifte of -vergunning (in functie van de capaciteit) voor inrichtingen die voorbereiden voor hergebruik. Het inspectieprogramma voorziet jaarlijks een grondige doorlichting van een aantal van deze inrichtingen voor gebruikte EEA (inrichtingen voor het voorbereiden voor hergebruik) en de opsporing van centra die werken zonder de milieuwetgeving te respecteren en mogelijks gebruikte EEA of AEEA uitvoeren.

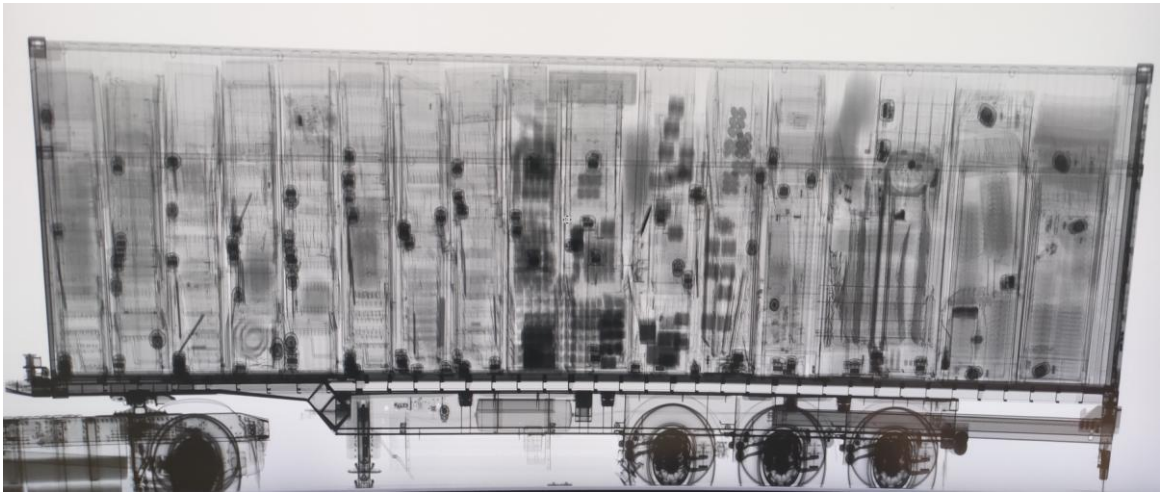

Foto 2: Scanbeeld van container (met zichtbare compressorpotten van koelkasten) bestemd voor Afrika voor fysieke controle.

4.4.3 Voertuigwrakken, traceren tot het vernietigingsattest

Naast het risico dat voertuigen (tweedehands/wrakken) gebruikt worden voor de illegale overbrenging van AEEA, bestaat ook het directe risico van de illegale overbrenging van gedepollueerde (ongevaarlijk afval) en niet-gedepollueerde voertuigwrakken (gevaarlijk afval). Regelmatig krijgt Leefmilieu Brussel informatie van andere inspectie- en politiediensten, uit binnen- en buitenland, over de overbrenging van en naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van voertuigwrakken en onderdelen van voertuigwrakken.

Jaarlijks vindt er een controlecampagne plaats door de Vlaamse milieu-inspectie van tweedehandse voertuigen in de Haven van Antwerpen. Hierbij worden eveneens voertuigwrakken (voornamelijk van buitenlands origine) geïdentificeerd die geladen worden in Brussel. De betrokkenen krijgen het bevel om de voertuigwrakken af te leveren aan een vergunde verwerker, een vernietigingsattest op te sturen en een proces-verbaal wordt opgesteld.

Vaak is het onduidelijk of voertuigwrakken conform de bepalingen van de Richtlijn 2000/53/EG betreffende de autowrakken werden ingezameld en verwerkt.

Ook uit de in 2018 gepubliceerd studie “Assessment of the implementation of Directive 2000/53/EU on end-of-life vehicles (the ELV Directive) with emphasis on the end of life vehicles of unknown whereabouts” uitgevoerd door Oeko-Institut e.V. in opdracht van de Europese Commissie, blijkt dat de bestemming van een aanzienlijk aantal afgedankte voertuigen in Europa ongekend is. Deze voertuigen werden wel uitgeschreven uit de voertuigregisters, maar er werd nooit een vernietigingsattest (Certificate of Destruction) afgeleverd, waardoor het ook

[14] https://www.leefmilieu.brussels/voorbereiding_hergebruik

niet geweten is of deze voertuigen werden geëxporteerd of in een vergund verwerkingsbedrijf werden verwerkt.

In 2021 is de herziening van de richtlijn gestart, resulterend in een nieuwe verordening (EU) 2026/1738, gepubliceerd op 24/07/2026. In deze verordening worden alle aspecten vanaf het ontwerp, het op de markt brengen tot de finale verwerking van een voertuig opgenomen. De traceerbaarheid van voertuigen en voertuigwrakken en de controle ervan krijgt ook de nodige aandacht. Er werden ook criteria opgesteld om te bepalen of een voertuig een afgedankt voertuig is.

De verordening is van toepassing met ingang van 1 september 2028. De inspectie van deze afvalstoffenstroom zal zich dan toespitsen op het nagaan van de herkomst van deze voertuigen en de traceerbaarheid door middel van het vernietigingsattest afgeleverd door vergunde verwerkingsbedrijven in binnen- of buitenland.

Foto 3: Illegale overbrenging van een voertuigwrak bestemd voor Afrika.

4.4.4 Afval van kunststoffen, nieuwe classificatie met gevolgen

In 2019 zorgde een wijziging in het Verdrag van Bazel van de classificatie van afvalstoffen van kunststoffen voor een kleine aardbeving in de wereld van de kunststoffen. De wijzigingen zorgden voor een grote aanpassing aan de bestaande manieren om deze afvalstoffen over te brengen tussen landen. De Europese Unie en de verschillende lidstaten zijn partij bij het Verdrag en daarom werden deze wijzigingen opgenomen in de verordening.

De omschrijving van de verschillende afvalstoffencodes zorgt voor veel discussie. Vooral begrippen als “nagenoeg vrij van verontreiniging en andere soorten afval”, “nagenoeg uitsluitend bestaande uit één polymeer”, “drempelwaarde van vervuiling”,…. werden verder uitgeklaard in de correspondentenrichtsnoer nr. 12[15]. Daarenboven zijn afvalstoffen van kunststoffen zeer heterogeen en afkomstig van alle sectoren uit de samenleving, zowel huishoudelijk als industrieel.

Bovendien heeft de verordening de situatie complexer gemaakt met ‘relatief’ korte periodes waarin de procedures voor de overbrenging van afvalstoffen grondig wijzigen[16]. Deze strengere regels zullen in de praktijk moeilijk te handhaven zijn, daarom voorziet Leefmilieu Brussel vanaf 2027 traceerbaarheidscontroles op basis van de digitale meldingen (DIWASS).

[15] https://environment.ec.europa.eu/system/files/2021-12/Correspondents'%20guidelines%20No%2012%20final%20Nov%202021%20corr1.pdf
[16] https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/waste-shipments_en#plastic-waste-export-rules

Foto 4: Afvalstoffen afkomstig van kunstgrasvelden.

5 Middelen voor de uitvoering van het inspectieplan

5.1 Personele middelen en opleiding

Leefmilieu Brussel beschikt over twee inspecteurs met een doorgedreven kennis van de verordening. Zij zorgen voor een continue zelfstudie van de materie. Als ondersteunend materiaal maken zij gebruik van onder andere de correspondenten richtsnoeren[17], de Inspection Reference App (SWEAP) en de gidsen opgesteld door IMPEL Waste and TFS. Zij nemen eveneens deel aan de inter-gewestelijke overlegvergaderingen en werkateliers georganiseerd door IMPEL. Hierin wordt informatie over praktische aanpak van inbreuken en nieuwe tendensen uitgewisseld tussen de verschillende inspectiediensten.

Deze inspecteurs geven advies aan de andere inspecteurs van de Afdeling Inspectie, dierenwelzijn en verontreinigde bodems voor de beoordeling van aspecten die betrekking hebben op deze specifieke wetgeving.

Alle inspecteurs van de Afdeling krijgen een opleiding over de afvalstoffenwetgeving in het algemeen en het ketentoezicht van afvalstoffen (traceerbaarheid). Ze worden bovendien bijgestaan door een juridische cel, met name voor de evaluatie van juridische vraagstukken.

Zoals eerder is gemeld kan het toezicht op deze verordening eveneens door de met toezicht belaste personeelsleden van de gemeenten worden uitgevoerd. Echter omwille van de specificiteit van deze wetgeving gebeurt het vaststellen van inbreuken op deze verordening voornamelijk door de personeelsleden van Leefmilieu Brussel.

5.2 Financiële en andere middelen

Aangezien het inspectieplan een onderdeel is van het globale inspectieprogramma, is er geen specifiek budget toegekend. Voor het analyseren van monsters kan er beroep gedaan worden op erkende laboratoria waarmee de Afdeling Inspectie, dierenwelzijn en verontreinigde bodems een contract heeft afgesloten.

[17] https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/waste-shipments/waste-shipments-correspondents-guidelines_en

Elke inspecteur beschikt over een pakket persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals veiligheidsschoenen, antistatische vest, helm… Bij het uitoefenen van de taken kunnen de inspecteurs gebruik maken van alle middelen die ter beschikking staan van de Afdeling, met name voertuigen, dienstfietsen, fototoestellen, staalnamemateriaal, verzegelingsmateriaal, ….